

Լճիկաբուսի անգղ:

ԲՆԱԿԱՆ ԳՒՏՈՒԹԻՒՆ

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԴՊԷՆ՝

ԳՒՏԱՏՈՒՄ ԹԱՆՈՅ մէջ արծիւէն ետքը ամենէն անուանին ասիկայ է, և ուրիշներէն դիւրաւ կը տարբերի իր պզտիկ ու լերկ գլխովը. սովորաբար վիզն ալ լերկ է, ու միայն ուսերուն վրայ մանեկաձե կակուղ փետուրներ ունի: Ընդդէմ մէկալ գիշատիչ թռչուններուն հպարտ ու գեղեցիկ տեսքը չունի. գետնին երեսը շատ դժուարութեամբ կը քալէ, թռչելն ալ անանկ երկայն են որ քալելու ատենը կը ստիպուի կէս բացած բռնել զանոնք: Թռչողիցը ծանր է, բայց շատ բարձր կրնայ ելլել. ու միշտ կը կը պտտելով վեր կը բարձրանայ ու վար կ'իջնայ: Սաստիկ շատակեր, աղտեղի ու հոտած է. բնութեամբ ալ վատ ու վախկոտ է, և քիչ կ'ըլլայ որ ողջ կենդանեաց վրայ վազէ՝ մանաւանդ մինակ կամ քիչօր եղած ատենը: Սովորական կերակուրը սատակ է. հոտառութիւնն ալ անանկ սուր է որ ինչուան շատ հեռու տեղերէ սատակին հոտը կ'առնուի կը հասնի, ու այնչափ կ'ուտէ որ մէկէն թռչիլ ալ չկրնար, հապա թմրած կը մնայ ինչուան որ մարտէ: Երբ բարձր ժայռերու վրայ կը դնէ՝ յարդով ու խռիւններով շինած, և սովորաբար տարին երկու հաւկիթ միայն կ'ածէ:

Ընդդէմ աշխարհիս ամէն կողմերն ալ կը գտնուի, բայց աւելի տաք ու բարեխառն երկիրներուն լեռնոտ ու անմարդի տեղուանքը կը սիրէ ու բազմութեամբ կը պտտի, տեղ ալ կայ որ ինչուան քաղաքներու մէջ կը մտնէ կերակուր գտնելու համար:

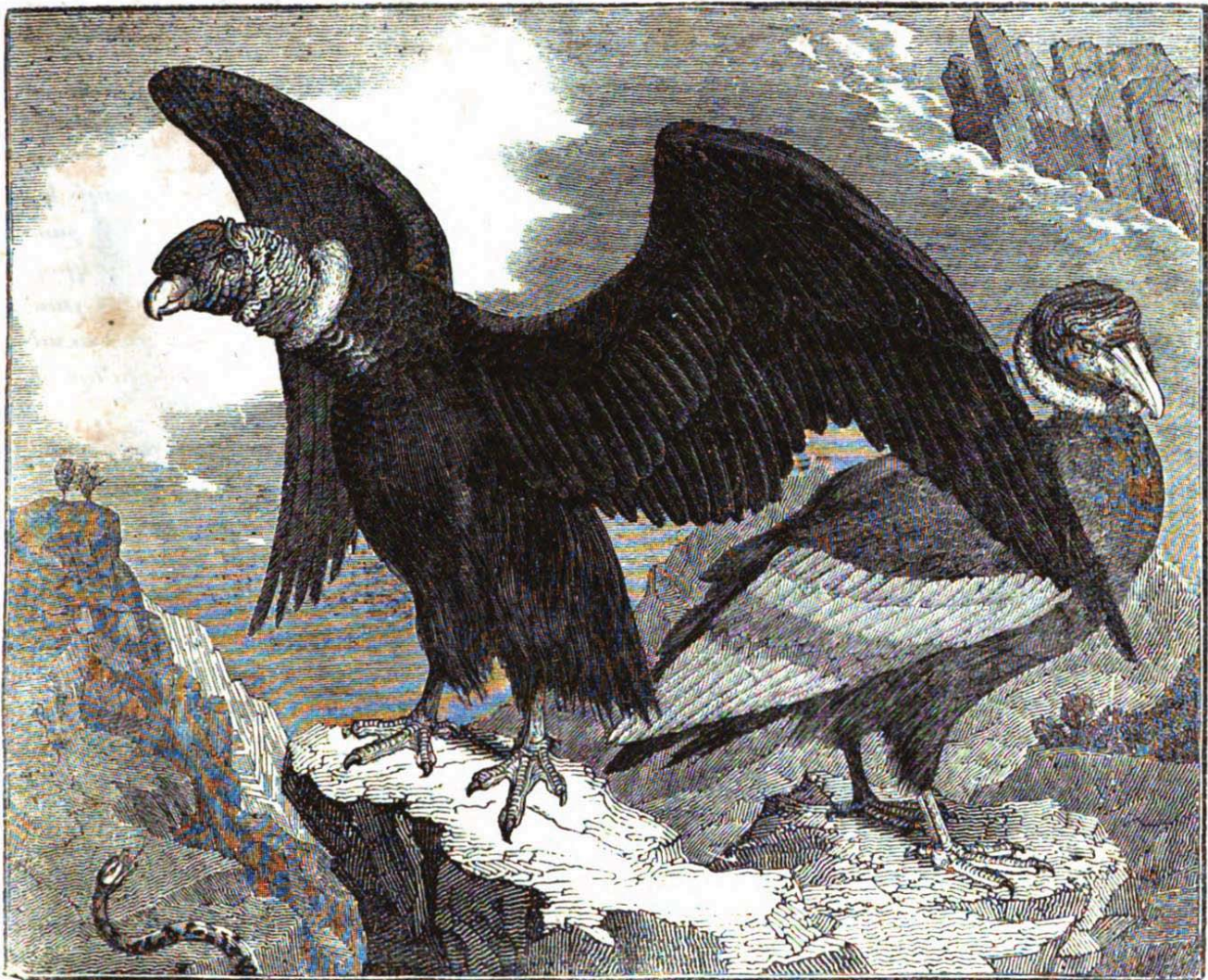
Չորս գլխաւոր ցեղ ու զանազան տեսակներ կը բաժնուի անգղ. ասոնց

մէջ երեւելի է՝ մէյմը ԴԷՆԻՆ «ԿԷՆ» որ Լաբրադայի ու Նիւֆրիկէի խիստ բարձր լեռները կը գտնուի, և մէկ թռչուն մէկալը ութը ոտնաչափ տարածութիւն ունի: Երբ տեղուանքը կը գտնուի երբեմն նաև «ԿԷՆ» որ առջինէն ալ մեծ կ'ըլլայ:

Երկրիկայի անգղներուն մէջ անուանի է ՎԵՆԵՐ ԸՍՏԱԾԸ: Երբ մեծութիւնը ատենով չափէ դուրս բան մը կարծուած էր. բայց հիմա ստուգուած է որ մէկ թռչուն ծայրէն ինչուան մէկալին ծայրը տասուերկու ոտնաչափէն աւելի չըլլար: Վեներին պէս բարձրէն թռչող մէկ թռչուն մը չկայ, և սովորաբար Երկրիկայի լեռներուն ամենաբարձր կողմերը կը բնակի. ան տեղուանքէն կայծակի պէս կ'իջնայ ինչուան եզներու կողմերու վրայ, աչուրնին կը փորէ, լեզունին դուրս կը քաշէ կ'ուտէ, փորոտիքը կը հանէ կը լափէ, ետքն ալ մտնին կ'ուտէ կը հատցնէ: Երկրիկայի գեղացիներն ու հովիւները ասիկայ սպաննելու համար՝ սատակներուն փորը թռչունաւոր խոտեր կը լեցնեն, անիկայ ալ կ'ուտէ ու կը սատակի:

Հին ատենը Լաբրադայի սրբազան թռչուններուն կարգը դրած էին անգղն ալ, և ինչուան հիմա հին արձանագրութեանց վրայ պատկերը փորուած ու նկարած գտնուելէն զատ՝ հիմա կուան Լաբրադայի ու Նիւֆրադայի ալ մասնաւոր խնամք մը կը ցուցնեն վրան, որովհետեւ ան սատակները որ իրենք պէտք էր վերցնէին մաքրէին՝ աս թռչունը կ'ուտէ ու երկիրնին կը մաքրէ:

Երբ անգղը ապերախտ մարդուն ինքզինքը չարչարող խղճմտանքին օրինակ կը համարէին: Հայտնի է իրենց հին առասպելն ալ՝ որ կը պատմէին թէ Պրոմիթէոս անունով հսկան երկնքէն կրակ գողցաւ բերաւ, անով մարդկանց կենդանութիւն տուաւ. Երբ մաքր ալ անոր գողութեանը պատիժ՝ Պրոմիթէոս լեռան վրայ բարձր ժայռի մը կապէլ տուաւ զինքը շղթաներով, անգղ մ'ալ դրաւ որ անդադար անոր լեարդը կը ծէ ուտէ, լեարդն ալ օրէ օր աճելով՝ ոչ

Բերեկայի ձեռնագիր, կամ Բանագիր :

Երբեք հասնի : Եւրոյն բանը Ս իրգիլիոս
ուրիշ չարագործի մը վրայ յարմարեցնէ
լով կ'ըսէ :

Էս տեսանէլ և զՏիտիոս անգանոր
Ըզտան Երկրի, զմահականացուաց հանուրց մօր,
Ծածկեալ մարմնովն համագրաւ զինն արտավար,
Զոյր կոր կրտսաւնն պեղէ անգրդ վիթխար
Ըջէարդն անմահ կեղեքելով և զաղիս
Պատուհասիցն անըսպառից ըզբերրիս,
Ճարակ սովոյն հետապօտեալ անգանոր,
Բունեալ ի սիրտ նորին ի ներքս անդ ի խոր .
Վերաբուսիցն չիք անգորր ընդերաց :

ԵՆԷԱԿ . 2

Ես առասպելը գեղեցիկ օրինակ է այն
պիսի մարդկանց որ խօսքով կամ գոր
ծով չարութի մը կը սորվեցնեն մարդ
կանց, և անմեղաց կորստեանը պատ

ճառ կ'ըլլան . այնպիսիներուն խիղճը
հոս թէպէտև չտանջուի, յայտնի է
թէ անգեղջ մնան նէ՝ անդին յաւիտե
նական պատիժնին սոսկալի է : Բանաս
տեղծները ուրիշ կերպերով ալ կը նկա
րագրեն ինքնատանջ խեղճը . իսկ պատ
կերահանները սովորաբար ասանկ կը
ձևացնեն . մարդ մը պատուտած հա
գուստով գետինը պառկած՝ իր մատուր
ներուն ըզունքները կը կրծէ, օձ մըն
ալ վրան պլլուած՝ սիրտը կ'ուտէ :